

Kaikki menevät Kiinaan!

Kiinan kielen ja kulttuurin opetus 7.3.2012

Pääjohtaja Aulis Pitkälä
Opetushallitus

Esityksen kulku

- Mistä kaikki alkoi
- Mitä lukioiden Kiina- verkostossa saatiin aikaan
- Kiinan tarve Suomessa
- Kiinan opetuksesta
- Miten Opetushallitus näkee Yanzu-hankkeen

Kiina kiinnostui ensin

- 2001 Kiinan opetusministerin vierailu Helsinkiin
- tapaaminen Opetushallituksen silloisen lukioyksikön päällikön Jorma Kauppisen kanssa
- suomalaisen lukio-opetuksen piirteet herättivät mielenkiintoa, erityisesti kurssimuotoisuus ja sen taustatekijänä opiskelijan autonomisuus
- 2002 pääjohtaja Jukka Sarjala kutsuttiin Pekingiin. Opetushallituksen delegaatiossa oli mukana avoimella nettihauulla koottu ryhmä lukion rehtoreita

Yhteistyön perusta

- Pekingissä allekirjoitettiin yhteistyösopimus 2002-2004, uusittiin 2005-2007
- allekirjoittajina Kiinan kansantasavallan opetusministeriö ja Opetushallitus
- tavoitteina:
 - ◆ käynnistää ja kehittää uusia lukiokursseja
 - ◆ kehittää uusia opetusmenetelmiä
 - ◆ parantaa osanottajien keskinäistä ymmärrystä kurssimuotoisen lukion johtamisesta
 - ◆ lisätä kulttuurienvälistä ymmärrystä ja tietoisuutta osallistuvien maiden kulttuuriperinnöstä.

Yhteistyöverkosto 2002-2007

- Ressun lukio, Helsinki, **koordinaattori**
- Ekenäs Gymnasium, Tammisaari (nyk. Raasepori)
- Lahden Yhteiskoulu
- Lauttakylän lukio, Huittinen
- Toijalan yhteiskoulun lukio (nyk. Akaa)
- Vaskivuoren lukio Vantaa
- Ylöjärven lukio
- 2005 alkaen Etelä-Tapiolan lukio, Espoo.

Mitä vanha hanke sai aikaan?

Opetushallitus tuki lukioden Kiina-verkosta 2002-2007
lähes 400 000 eurolla (kv-valtionavustuksia)

Lukioiden Kiina-verkoston toiminta arvioitiin 2007
Arvioinnin suoritti KT Jyri Manninen, Hgin yliopisto, Palmenia

Seuraavassa poimintoja arvioinnista:

Tuloksia

- Toiminta käsitti **kiinan kielen ja kulttuurin opiskelua sekä Kiina-painotteisuutta** esim. historian ja musiikin kursseilla.
- Toimintaa tuki vierailujen valmisteluun, jälkihyödyntämiseen ja yleisempäänkin **kansainvälisyyskasvatukseen** liittyvä opiskelu- ja harrastustoiminta omassa koulussa.
- Toimintaa tukivat myös **opettajavierailut** Kiinassa ja vastavierailut Suomessa
- Kiinassa ja Suomessa järjestettiin useita korkean tason **yhteistyöseminaareja.**

Tuloksia (jatk.)

Hankkeessa ei käsitelty kiinan opetuksen kehittämiseen / opetussuunnitelmaan liittyviä asioita.

Mitä opiskelijat saivat hankkeesta

Kiina-aiheisiin opintoihin ja kursseihin osallistui omassa **koulussaan 442 opiskelijaa** hankkeen aikana.

Kiinassa opintovierailuilla kävi **131 opiskelijaa**.

”Koulumme Kiina-ryhmän kanssa opiskelimme kielen alkeita, kokeilimme tai chita, tutustuimme historiaan ja maantietoon, teimme esitelmät ja söimme kiinalaista ruokaa. Tunnit pidettiin koulun jälkeen. Vapaa-ajallamme kävimme ravintolassa.

Vierailu Beijingissä oli mahtava, ja myös ystävyyskoulun vierailu Suomessa oli mieleenpainuva.”

KIINALAISTEN NÄKÖKULMASTA

- Hankkeen keskeinen tulos Kiinassa on ollut luokattoman lukiojärjestelmän tuominen lukiokoulutuksen kehittämisen pohjaksi (tämän viestin vahvisti Kiinan suurlähetystön edustaja Yanzu-hankkeen käynnistyskokouksessa 2011).
- Arvokkaana nähdään myös suomalaisen opinto-ohjauksen mallien hyödyntäminen
- Hankkeen edetessä kiinalaisten tavoitteisiin tuli mukaan oppilaiden kulttuuritietoisuuden ja kansainvälistymisen edistäminen.

Kiinalaisia Opetushallituksessa

- Lukioiden Kiina-verkoston käynnistämiseen johtanut Kiinan opetusministeriön vierailu oli alkua kiinalaisten vierailujen virralle Opetushallitukseen
- Kiinan kansantasavallasta on tilastoitu 42 vierailua, joissa osallistujia lähes 400 henkilöä; huippuvuosi 2006 (yhteistyösopimus päättyi 2007 jolloin selvä pudotus; myös Kiinan lähetystössä yhteyshenkilö välillä poissa)

Mitä lukioiden Kiina-yhteistyölle tapahtui 2007 jälkeen, siis sen jälkeen, kun Opetushallitus lakkasi tukemasta verkostoa valtionavustuksin?

- Osa lukioista jatkoi omillaan/koulutuksen järjestäjän tuella aktiivista yhteistyötä Kiinaan (Ressu, Vaskivuori, Etelä-Tapiola)
- Muita aktiivisia Kiina-lukioita ilmaantui valtionavun piiriin: Järvenpää (Hyrylä, Kerava), Keski-Uusimaa (Arkadia, Nurmijärven yht.koulu ja Keuda)
- Kiinan ja idän talouksien ja kulttuurien merkitys kasvoi koko ajan – lännen heiketessä

OPETUSHALLITUS

Kiinan tarve Suomessa

Kiinan tarve

Opetushallitus seuraa mm. EK:n kartoituksia työnantajien ilmaisemista kielitaitotarpeista ja on tietoinen kiinan kasvavasta merkityksestä elinkeinoelämälle (vrt. Timo Kekkosen puheenvuoro tässä seminaarissa)

Suomessa on Kiinaa äidinkielenään puhuvia

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa oli Kiinan kansalaisia 5 559 vuonna 2010

Kuinka hyvin he pääsevät käyttämään omaa kieltään?

- kiinaa oman äidinkielen opetuksessa opiskeli 370 henkilöä vuonna 2010 (OPH:n tilasto, ei erittele mandariini-/kantoninkiinaa)

Millaisia mahdollisuuksia natiivikiinalaisillamme on toimia kiinan kielen ja kulttuurin opetuksen tai elinkeinoelämän ilmaiseman kiinan osaamistarpeen resurssihenkilöinä?

OPETUSHALLITUS

Kiinan opetuksesta

Kiinan opetus opetussuunnitelman perusteiden valossa

Perusopetusta ja lukiokoulutusta koskevissa säädöksissä ei määritellä, mitä kieliä voidaan opettaa vieraina kielinä.

Vieraiden kielten opetusta varten laaditut opetussuunnitelman perusteet on laadittu kattamaan eri vieraiden kielten tarpeet.

Koulutuksen järjestäjä voi siis nykyiselläänkin tarjota kiinaa eri laajuisina oppimäärinä. Sen mukaisesti, mitä koulutuksen järjestäjän osalta on sallittu, se voi muokata opetussuunnitelmaa kielen ominaispiirteiden mukaisesti.

Kielitaidon taitotasojen osalta voidaan soveltaa annettua välystä -

Kiinan opetus nyt

Kiinan opetusta ei tilastoida virallisesti, koska tilastokeskus laskee sen ryhmään ”muut kielet”.

Perusopetuksen Kielitivoli-hankkeen puitteissa on ollut mahdollista seurata kiinan tarjontaa hankkeen koulutuksen järjestäjien kieliohjelmassa: näitä on vain muutama tapaus.

Huomattavaa on ja hyödynnettävä Yanzu-hankkeessa, että Helsingin Meilahden koulussa opetetaan sekä A-kiinaa että B2-kiinaa

Kiinan opetus lukiokoulutuksessa

Yanzu-hankkeessa on tekeillä kartoitus, jotta lukioiden kiinan opetuksesta saadaan tarkempia tietoja.

Yanzun lukioverkoston kouluissa kiinan opetusta on yleisesti ainakin muutaman kurssin laajuisesti, vaikka ei koko B3-oppimäärää

Kiinan opetuksesta kiinnostuneita lukioita on tasaisesti koko maassa, taajimmin luonnollisesti pääkaupunkiseudulla

Kiinan opetuksen vetovoimasta raportoidaan, että se on pienempi kuin japanin (nuorisokulttuuri!)

Miten Opetushallitus näkee Yanzu-hankkeen

Miten Yanzu syntyi?

Lukiokoulutuksessa ei ole ollut kansallisia kieltenopetuksen kehittämishankkeita Kielitivolin tapaan, mutta

Opetushallituksella on mahdollisuus tukea valtionavustuksin kielihankkeita, joissa on kansainvälinen elementti. Saksan, venäjän, ranskan ja espanjan opetuksen kehittämiseksi on muodostettu kansalliset kehittämisverkostot.

Kiina-hankkeen käynnistäminen valtionavustuksen tuella oli mahdollista, kun kehittämistarve oli tiedossa, samoin se että kiinnostuneita lukioita on paljon ja osalla niistä on vankkaa Kiina-osaamista

Kiinan opetuksen haasteita Opetushallituksen ja Yanzun kannalta

- Tarvitaanko kiinalle omat opetussuunnitelman perusteet – vai riittävätkö nykyiset vieraan kielen ops-perusteet sopivan väljästi tulkiten
- Mistä saadaan pätevät opettajat
- Mitä kansainvälinen vertailutieto voi antaa ohjeeksi; tänään kuulemme ranskalaisen asiantuntijan näkemyksiä siitä, miten kiina istuu eurooppalaiseen viitekehykseen
- Elinkeinoelämän tarve kiinan osaajista on ilmeinen. Miten saamme nuoret kiinnostumaan kielestä joka on kieltämättä haasteellinen oppia

Menestystä Yanzulle

Hanke tekee arvokasta pioneerityötä ja sen toimijat voivat välittää aidon kentän tarpeen ja tiedon Opetushallitukseen

